

С III-9

— у НОВОМЕ САДУ У НЕДЕЉУ 25. ФЕВРУАРА 1890. —

ГОД. XV.

ПОЗОРИШТЕ

БРОЈ 25.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

Извави за време бављења поворине дружине у Н. Саду свагда о дану сваке представе, иначе сваког месеца по један пут на по табака. — Стоји за Нови Сад 40, а на страну 60 новч. месечно. —

ЈЕДАН ВЕНЧИЋ СВОМЕ ДРАГОМЕ ТОШИ ЈОВАНОВИЋУ

триликом дваесетогодишње прославе његовога глумовања

СИЛЕО

ДРАГОМИР БРЗАК.

Ој, ал' си бајна!

Ала си сјајна! . . . .

Лице ти рујом небесним руди,
А искни лиљац реси ти груди!
К'о светли шурпур животног Феба,
К'о чисти азур ипоносног неба,
Ко сестна зрака блеђане луис,
Тако ти гладин на милијуне . . . .
Одора твоја песма је сама,
Што час грмљавом земљу пролама,
А час шапатом искног славља.
Љубавним миљем сваког уљула . . . .
Појава твоја леноту лева,
Око ти снове божанске спева,
Чело ти венчић ловора краси;
Ох, ипоносна си! . . . .

Ох, животна си! . . . .

У тебе нема варљиве робе,
У тебе нема искости, злобе;
Ти си истински најлепши лика,
Ти си идеал скромног песника,
Што је — уклоњен од спољних зала —
За се створио свет идеала:
На теби пева, теби се диви,
Теби се клања, у теби живи,
Теби свезује венчиће славе,
Што казниши грешине, што хвалиши праве,
Што свуда само истину сејеш,
Божанским дахом што само вејеш;
Што вазда узор-вештини служиш
И са истином вечно се дружиш . . . .

И ја сам слабу песму извијо,
Теби Богињо . . . . теби — Талијо! . . . .

* * *
Бујна младости!

Пуна си миља, пуна радости! . . . .
Ох, ты си слатка к'о как нектара,
На дну мирисног цветног пехара;
Ти си предворје живота рујна,
Врело љубави срданица бујног!
Ко те је позн'о, ко те ужив'о,
Ко те је росну, чисту целив'о,
Ко те је вид'о у пуном сјају,
Ко ти је снев'о у загрљају —
Тај се још сећа твоје сладости,
Дивотни снове: бујна младости! . . . .

* * *
И младић један —
У таком добу, добу радости,
У раном јутру своје младости,
Са пуном главом чудних иланова,
Са пуним срцем живих пламова,
Занесен дел'ма умних јунака,
Очијен славом светских вештака,
— Пош'о је стазом трудне работе,
Где нема злата, лажне животе,
Где нема мира, нема одмора,
Али где има пуно узора,
Где се узоноси светла врлина:
Љубав, правица, слога, истина!
Тамо је поп'о . . . .

А кад се занесе
Бурним плескањем хитре публике ;
Кад се с песником у вис узнесе,
Градећи маштом чудне прилике ;
Када оживи мртве улоге ,
Страшним напором тешке представе ;
Када доврши луге прологе
И кад се пљесци опет наставе ;
Кад би публика свога узора
Бурним узвиком громко здравила ;
Још када би му венцем ловора ,
Уморну главу с хвалом китила —
Па би му тада — можда оскудном —
Сва блага светска редом ређао ; —
Одбио би те речом осудном ,
— Јер он се не би ни с ким мењао! . . . .

* * *

Минуше дани путом вечитим ,
— Све пруждирући уст'ма неситим ! —
Минуше дани златне младости ,
Млађаних снова рајске сладости !
Где беше цвеће шарно, мирисно ,
Дана је шибље сухо, жалосно ;
Где беше луга, несме живота ,
Дана је пустош, нема страхота ;
Где беше сунца, топлог злаћеног ,
Дана је ужас даха студеног ! . . . .
Свако се скрио, свако згурио ,
У топлом куту своје прошлости ;
Свако је себи трудно спремио ,
Закутак мира своје старости . . . .

* * *

Ноћ је . . .

Небом се гоне страшне утворе ,
Ужасним бесом лёта силеног
Дижући собом силне вихоре ,
Љуте немани даха студеног ,
Па завитлане силом незнаном
Кроз пуста поља звижде фијуком ,
И понесене адском помамом
Кроз голе шуме тутње јауком !

Фурије бесне небом високим ,
Мећава веје светом широким !
Свако се скрио, свако згурио ,
У топлом куту своје прошлости ,
Свако је себи трудно спремио
Закутак мира своје старости ! . . . .

У соби малој, јадијој, студеној ,
А на постељи трошној, чемерној ,
Леж'о је старап . . . .

Самац саморан.

Са дуге борбе силно уморан ,
Са дуге патње болан, преболан ! . . . .
На голом виду никде ничега ,
До само суви, жути ловори ,
У соби ладној никде никога ,
Да тужног старца чиме подвори ! . . . .
Леж'о је старап . . . . па је гледао
Својих заслуга миле спомене ,
А у себи је тихо шаптао :
„Веле, да ловор никад не вене !
„Па ипак ! . . . Ипак ! . . . Цвеће весело !
„Што си ми данас тако повело ? “ . . .
Од свију оних, што се дивише
Узор-венцаку, дару божанском ;
Од свију оних, што га китише ,
Ловор-венцима, хвалом искреном , —
Сад нема, ето, никде никога ,
Да стегне руку старца јаднога ;
Да га поздрави, да се пасмени ,
Да га подвори, да га утеши ,
Да рече једну речцу милосну ,
Овом беднику тужну, жалосну ! . . . .

И звизну олуј страшним вихором ,
Задрма силно слабим прозором ,
Пуконе окна . . . . жижак утрну . . . .
У бедну собу олуј урину . . . .
Покида венце . . . . па их понесе ,
И дивљим бесом свуда разнесе . . . .
А болник шану : „Цвеће весело !
„Што си ми данас тако повело ! “ . . . .

— — — — —
Беднога старца у гроб однеше ,
А спомене му — ветри разнеше ! . . . .

ЛИСТИЋИ.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(„Пут оно земље за осамдесет дана“, с предигром: „Опклада за милијон“, глума с певањем, играњем, провалама у 5 раздела и 14 слика, написали А. Д'Енери и Жил Вери, превели Милер и Бадалић, за нашу позорницу инсценисао редитељ В. Мильковић, музика од Сине-а.)

Не можемо никако говорити о каквом драмском делу, али за то више морамо имати на уму сценерију и позоришну касу.

Случај је хтео, да смо баш ми говорили о овој глуми и онда, кад се први пут и трипут једно за другим — а после тога још и четврти пут приказала у Н. Саду, па ево нас и опет, да о њој говоримо. Неке вредности има овај „Пут“, јер видимо на бини многе крајеве света, штета само, врло велика штета, што нам се на нашој позорници износе ти крајеви у врло бледој слици, штета је и то, што сценерије нису на нашој позорници савршеније, да не изазивају готово на смех. Но опет! Напе је, и задовољни бити морамо. Ми смо потпуно уверени, да су многи гледаоци били и сувине очарани сценеријама и сликама у глуми, јер свет није што лепше видио, па му је и ово, онако какво је, дивно.

Таман глума за недељну публику. А да је тако, видило се и по томе, што је дворана тако пунна била, да се човек скоро мафи није могао и што је каса врло добро прошла. Ово једно веће донело је више него друга четири. Па још да се унапред за сигурно знало, е ће се приказивати баш „Пут“ онога вечера, дошло би и са стране више света. Ма да се доцкан ово дошло, ипак смо видели прилично странаца.

Баш кад је реч о странима, да кажемо: дотични фактори треба да раније уобичајеним путем јаве о недељној представи, јер би страни дошли радо на занимљивије и лепије комаде. Имали смо прилике видети недељом доста странаца из околних места. Кад околина не жали потрошити, само да дође у позориште, онда треба и ми од своје стране, да се постарамо, да они што задовољнији буду.

Приказ је ишао добро. Могли смо лепо видети разлику између озбиљних, шпекултивних и хладнокрвних Енглеза и живога Француза, јако нам се изнела пред очи разлика између слабе праље и јаке робиње, а и сентименталност удовице инђискога раџа била је ту.

О већини приказивача немамо ништа рећи, јер су им улоге старе, највише нас је интересовао г.

Бакаловић као детектив и гђа *Вујићка* као удовица рацина.

Г. *Бакаловић* као да је створен за политичког агента и кад уложи труда а он изађе на крају крајева као добар агенат. Па и маскирање у разним сценама било је одмерено и смешљено. — Похвалити морамо на сву меру г. *Добриновића*, г. *Мильковића*, г. *Васиљевића* и г. *Димитријевића* као приказиваче и гђу *Лукшићу* као певачицу. Замерили бисмо нешто а на адресу једне госпође: јесте, смешино је много, што Паспарту изводи, па и приказивачи се могу томе смејати али не да публика види то; нек се смеју онако у себи или нек се окрену од публике; у осталом са смејом на позорници не треба се шалити већ самих приказивача ради.

Изазивања овога вечера било је и сувине. Бадава, захвална је та недељна публика! Недељом не треба баш бог зна шта показати, али треба знати изазвати одушевљење у гледалаца, па, ето, славе, само што не траје дugo. М.

СИТИЦЕ.

(*Изгорела позоришта.*) По статистици филантронског писца Августа Фелша у модерној епоси до 1880. године изгорело је преко 500 позоришта. У првих 16 столећа изгорело их је само 90, а од тодине 1680 до 1880. изгорело је преко 420 позоришта. У последње време знатно се умножио број позоришних пожара. Сваке године изгори просечно 25 позоришта. У неколико већих позоришта при пожару изгубило је живот око 2000 гледалаца и 2000 стражара, ватрогасца, милициста, итд.

(*Кад се што не разуме.*) У комаду „Франсијон“, што га је написао Дима, нека особа у комаду говори о јапанској салати и одмах даје и рецепт за њу. Сутра дан, после прве представе, у многим кућама у Паризу покушавало се, да се направи та јапанска салата. Али како је тај рецепт био нејасан, Дима добије другога дана близу 200 писама, врло учтивих од госпођа и врло грубих од њихових куварица. После два дана почествовала је Дима својом посетом прва куварица председника републике. Она му рече да јој је нејасан његов рецепт и замоли га, да јој га објасни. Дима се нађе у забуни, понови онај исти рецепт, а куварица се наљути и рече: „Кад вам се, господине, јунаци ваших дела не разумеју у кувању, онда нека и не причају о јелима.“

Издаје управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

25. ПРЕДСТАВА.

ВАН ПРЕТИПЛАТЕ.

Представа за народ с обаљеним ценама.

У НОВОМЕ САДУ У НДЕЉУ 25. ФЕБРУАРА 1890.

СЕОСКА ЛОЛА.

ПОЗОРИШНА ИГРА У 3 ЧИНА, С ПЕВАЊЕМ, НАПИСАНО Е. ТОТ, ПРЕВЕО И ЗА СРПСКУ ПОЗОРНИЦУ
УДЕСИО С. ДЕСКАШЕВ. МУЗИКА ОД Д. ЈЕНКА. (НЕКЕ НОВЕ ПЕСМЕ КОМПОНОВАО Р. ТОЛИНГЕР.)
РЕДИТЕЉ: ДОБРИНОВИЋ.

ОСОБЕ:

Павле Поповић	Лукић.
Милан, { њихова деца	Васиљевић.
Босиљка, {	С. Бакаловићка.
Ленка, сироче под надзором поповићевим	С. Миљковићка.
Стеван Драгић	Марковић.
Јелка Чизмићева	М. Марковићка.
Смиљанић	Стефановић.
Смиљанићка	Ј. Добриновићка.
Пела, имућна жена у селу	Т. Лукићка.
Окружни комесар	Настасић.
Панта Букало, певац	Ивковић.
Мита Крадић, ноћни стражар	Добриновић.
Крадићка	Д. Ружићка.
Марко Вајс, крчмар код „Макове седмице“	Димитријевић.
Први { цигани	Бакаловић.
Други {	Илић.
Јован, слуга код Поповића	Живковић.

Сељаци, сељанке, цигани. — Други чин збива се на 2 године после првог. —

Догађа се у селу, у Бачкој.

У уторак 27. фебруара први пут: „ИЗ ЗАХВАЛНОСТИ.“ Шаљива игра у 1 чину,
од Е. Лабиша, превео М. Ђ. Р. — За тим по други пут: „МОЈ ЦЕП.“ Шаљива
игра у 3 чина, написао М. Калић.

Ко од наших попитованих претплатника жели своја места и за ову представу задржати, нека
се изволи тога ради пријавити у писарници позоришној најдуже до 11 сахата пре подне.

ПОЧЕТАК У $7\frac{1}{2}$ А СВРШЕТАК У $10\frac{1}{2}$ САХАТА.